



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 173/2019-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. decembra 2019 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť Slovenskej republiky, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 3/2018 z 13. decembra 2018, ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu prechádzal, a takto

### **r o z h o d o l :**

Ústavnú sťažnosť Slovenskej republiky, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

#### **Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci**

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. mája 2019 doručená ústavná sťažnosť Slovenskej republiky, konajúcej prostredníctvom Ministerstva

spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 3/2018 z 13. decembra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“), ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu.

2. V zmysle čl. X ods. 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 zo 16. októbra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) bola vec sťažovateľky 17. októbra 2019 prerozdelená a náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Liborovi Duřovi, ktorý je v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu práce členom štvrtého senátu ústavného súdu.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplýva, že Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) je pod sp. zn. 3 C 21/2014 vedené na základe žaloby podanej [REDAKOVANÉ], podnikajúcim pod obchodným menom JUDr. Ján Miadok – KODAYM, Námestie SNP 2, Banská Bystrica (ďalej len „žalobca“), súdne konanie proti sťažovateľke o náhradu škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v znení platnom a účinnom v rozhodnom období (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“) z titulu nesprávneho úradného postupu notára pri vyhotovovaní notárskej zápisnice, ktorá pre nedostatok svojej formálnej a materiálnej vykonateľnosti nebola spôsobilým exekučným titulom.

4. Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 C 21/2014 z 27. februára 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) bola žaloba žalobcu v celom rozsahu zamietnutá z dôvodu, že nárok bol uplatnený po uplynutí objektívnej premlčacej doby.

5. Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 Co 195/2017 z 23. augusta 2017 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) bol rozsudok okresného súdu potvrdený.

6. Na základe žalobcom podaného dovolania bol napadnutým uznesením najvyššieho súdu zrušený rozsudok krajského súdu, ako aj rozsudok okresného súdu a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie.

7. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta, že dovolanie podané žalobcom proti rozsudku krajského súdu malo byť bez prejednaní veci ako procesne neprípustné odmietnuté z dôvodu jeho vecných nedostatkov. V tejto súvislosti sťažovateľka uvádza: *„Napriek tomu, Najvyšší súd dovolanie považoval za prípustné a vecne ho prejednal, pričom s relevantnou judikatúrou, na ktorú sťažovateľka poukázala, sa vôbec nevysporiadal. Okrem toho, zo skupiny dôvodov prípustnosti označených dovolateľom vybral jeden z označených dôvodov, a to ten, ktorý dovolateľ ani nekonkretizoval, len ho formálne označil.“*

7.1 Sťažovateľka ďalej namieta, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení nevysporiadal s vlastnou konštantnou judikatúrou o procesnej prípustnosti dovolania. Sťažovateľka poukazuje na skutočnosť, že v množstve rozhodnutí najvyššieho súdu bolo *„jasne vyslovené“*, v akých prípadoch nie je dovolanie procesne prípustné, a preto je neakceptovateľné, aby v právnom štáte najvyšší súd tieto závery *„úplne ignoroval“*. Sťažovateľka namieta, že ak senát najvyššieho súdu nebol stotožnený s rozsiahlou a konštantnou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu, bol povinný tento rozpor riešiť právne prípustným spôsobom a predložiť vec na rozhodnutie veľkému senátu.

7.2 S poukázaním na konkrétne skutočnosti v ústavnej sťažnosti sťažovateľka tiež namieta, že najvyšší súd si pri rozhodovaní o dovolaní žalobcu osvojil také závery, ktoré žalobca ani neuvádzal, dovolacie dôvody obsahovo vymedzil namiesto žalobcu a tento *„exces“* podľa sťažovateľky zakladá arbitrárnosť napadnutého uznesenia.

7.3 K odôvodneniu otázky premlčania sťažovateľka uvádza, že okresný súd, ako aj krajský súd ustálili, že nárok na náhradu škody spôsobenej podľa zákona o zodpovednosti za škodu sa premlčuje v desaťročnej objektívnej premlčacej dobe, a to s prihliadnutím

na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 430/2011 z 18. januára 2012. Najvyšší súd v napadnutom uznesení, naopak, dospel k záveru, že v prípade náhrady majetkovej škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom plynie len subjektívna premlčacia doba. V tejto súvislosti sťažovateľka uvádza, že najvyšší súd odôvodnil svoj právny názor výlučne na základe jazykového výkladu právnej normy a „*rezignoval*“ na možnosť odôvodniť právnu otázku komplexne zo všetkých možných výkladových hľadísk.

7.4 Sťažovateľka napokon namieta aj skutočnosť, že najvyšší súd „*celkom zjavne nereflektoval*“, že z nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 430/2011 z 18. januára 2012 vyplýva záver o tom, že objektívna premlčacia doba plynie aj v prípade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom a nevysporiadal sa ani s dôvodovou správou k zákonu o zodpovednosti za škodu, podľa ktorej je úprava premlčania spoločná pre škody spôsobené vydaním nezákonného rozhodnutia, ako aj nesprávnym úradným postupom.

8. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom rozhodol:

*„Základné práva sťažovateľky na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom a uznesením Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo/3/2018, zo dňa 13.12.2018, porušené boli.*

*Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo/3/2018, zo dňa 13.12.2018, Ústavný súd SR zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.“*

## II.

### **Relevantné ustanovenia právnych predpisov**

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

12. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

13. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

16. Podľa § 421 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

17. Podľa § 22 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu právo na náhradu škody podľa tohto zákona sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou na uplatnenie práva na náhradu škody zrušenie rozhodnutia, plynie premlčacia doba odo dňa doručenia (oznámenia) zrušujúceho rozhodnutia.

18. Podľa § 22 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu najneskôr sa toto právo premlčí za desať rokov odo dňa, keď poškodenému bolo doručené (oznámené) nezákonné rozhodnutie, ktorým bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

### **III.**

#### **Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti**

19. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľky spočíva v námietke, že najvyšší súd sa zaoberal (podľa nej) procesne neprípustným dovolaním, neprípustne interpretoval dovolacie dôvody žalobcu a zároveň v napadnutom uznesení nedostatočne odôvodnil svoje závery v otázke premlčania podľa zákona o zodpovednosti za škodu, čím porušil jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

20. Ústavný súd sa vzhľadom na procesno-právne okolnosti posudzovaného prípadu musel najskôr zaoberať rozsahom svojej prieskumnej právomoci vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu vzhľadom na skutočnosť, že týmto uznesením nebolo konanie

vo veci pred všeobecnými súdmi právoplatne skončené (teda nešlo o konečné rozhodnutie vo veci sťažovateľky).

21. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 1/95). Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/2001). Ústavný súd stabilne judikuje, že do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne (napr. I. ÚS 24/00, I. ÚS 15/01, III. ÚS 53/02). K tomu treba dodať, že aj taký zásah podlieha princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, a preto je podmienený tým, že zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne konanie všeobecného súdu nie je napravitel'né účinným procesným prostriedkom alebo postupom nadriadeného alebo inštančne vyššieho stupňa všeobecného súdu (IV. ÚS 241/04).

22. Ústavná sťažnosť v danom prípade smeruje proti rozhodnutiu (uzneseniu) najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu, proti ktorému nie je prípustný opravný prostriedok. Z uvedeného vyplýva, že proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľka nemá k dispozícii zákonom priznaný účinný procesný prostriedok na ochranu svojich práv.

23. Ústavný súd konštatuje, že napadnutým uznesením, ktorým bol zrušený rozsudok krajského súdu, ako aj rozsudok okresného súdu, sa vec sťažovateľky vrátila do štádia konania pred súdom prvej inštancie, ktorý bude o nej opätovne konať a rozhodovať meritórnym rozhodnutím, proti ktorému bude prípustný riadny opravný prostriedok. Okresný súd a v prípade podania odvolania aj krajský súd však budú v ďalšom konaní prioritne viazané právnym názorom najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu, keďže ich predchádzajúce rozhodnutia boli dovolacím súdom zrušené.

24. Ústavný súd už opakovane judikoval, že hoci jeho rozhodovacia prax v minulosti spravidla nepripúšťala preskúmavanie rozhodnutí odvolacieho (dovolacieho) súdu, ktorými boli zrušené v odvolacom (dovolacom) konaní rozsudky súdov prvej a druhej inštancie, s poukazom na to, že takéto rozhodnutie odvolacieho (dovolacieho) súdu nie je „konečným“ rozhodnutím vo veci a sťažovateľ má v každom prípade možnosť domáhať sa na ústavnom súde ochrany základných práv a slobôd podaním ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy proti konečnému rozhodnutiu odvolacieho (dovolacieho) súdu, ktoré vzíde z konania nasledujúceho po predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho (dovolacieho) súdu, v záujme poskytnutia účinnej ochrany základným právam účastníkov, resp. strán súdneho konania však na tomto názore nemožno zotrvať bezvýhradne. Prípadmi hodnými odlišného prístupu sú pritom najmä prípady takých rozhodnutí odvolacieho (dovolacieho) súdu, v ktorých tento porušil základné právo sťažovateľa ústavno-procesného charakteru, a to z toho dôvodu, že v takom prípade odmietnutím preskúmania ústavnosti postupu odvolacieho (dovolacieho) súdu a napravenia jeho prípadného pochybenia tohto druhu by bol účastník v konaní pokračujúcom po zrušení rozhodnutia súdu nižšej inštancie vystavený postupu súdu, ktorý by bol viazaný právnym názorom súdu vyššej inštancie vysloveným v konaní, ktoré bolo poznačené porušením ústavno-procesných práv tohto účastníka, resp. strany konania. Inými slovami, ochrana poskytovaná základným právam a slobodám fyzických osôb a právnických osôb ústavným súdom by nebola účinná, ak by ústavný súd nemohol zasiahnuť a následky porušenia základných práv a slobôd odstrániť skôr, ako skončí konanie vo veci konečným rozhodnutím, ktoré vychádza z právneho názoru vysloveného odvolacím (dovolacím) súdom v jeho rozhodnutí postihnutom vadou spočívajúcou v porušení ústavno-procesných práv účastníka (strany) takéhoto konania (m. m. II. ÚS 105/09, IV. ÚS 382/2018).

25. V predchádzajúcom bode formulovaný a postupne sa stabilizujúci názor (napr. aj vo veciach sp. zn. II. ÚS 285/2010, II. ÚS 387/2010, III. ÚS 508/2011) si pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľky vyžaduje, aby ústavný súd skúmal, či právny názor vyslovený najvyšším súdom v napadnutom uznesení kladie v celej jeho šírke na ďalšie rozhodovanie všeobecných súdov záväznú požiadavku vedúcu k porušeniu označených práv

sťažovateľky, ktoré by pri prípadnom neskoršom ústavno-súdnom prieskume meritórneho rozhodnutia už neboli odstrániteľné.

26. V okolnostiach posudzovanej veci, vo vzťahu k námietke sťažovateľky, že najvyšší súd sa zaoberal procesne neprípustným dovolaním žalobcu, ústavný súd uvádza, že otázku posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je teda otázkou zákonnosti a jej vyriešenie za predpokladu riadneho odôvodnenia preto samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľky (m. m. II. ÚS 324/2010).

27. Poukazujúc na uvedené, ústavný súd ozrejmuje, že jeho úlohou bolo zistiť, či právny názor, na základe ktorého najvyšší súd pripustil dovolanie žalobcu v časti podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, vychádzal z ústavne akceptovateľného výkladu a aplikácie zákonnej úpravy týkajúcej sa prípustnosti dovolania, ktoré by boli v súlade so sťažovateľkou označeným základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

28. Najvyšší súd k otázke prípustnosti dovolania žalobcu v bode 17 napadnutého uznesenia uviedol:

*„Z dovolania v takejto časti napriek formálnemu vyvodzovaniu jeho prípustnosti z § 421 ods. 1 písm. a/, b/ aj c/ C. s. p. (hoci súčasná existencia všetkých týchto predpokladov prípustnosti dovolania sa bez ďalšieho z povahy veci vylučuje, keď prípustnosť dovolania nejde odôvodňovať zároveň tým, že určitá právna otázka je rozhodovacou praxou dovolacieho súdu riešená ustáleno, tým, že takáto otázka dovolacím súdom ešte riešená nebola a tým, že pri riešení tej istej otázky dovolací súd postupuje rozdielne) celkom nepochybne vyplýva, že dovolateľ za právnu otázku riešenú nižšími súdmi nesprávne považuje (výslovne) otázku začiatku plynutia objektívnej desaťročnej premlčacej doby u práva na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom notára, za ktorý má zodpovedať štát v situácii, v ktorej nesprávny úradný postup tkvie v spísaní notárskej zápisnice nespôsobilej poslúžiť za exekučný titul a čas splnenia inak exekvovateľnej povinnosti je odložený na čas po spísaní notárskej zápisnice a (tu implicitne) otázku*

*existencie premlčacej doby, o ktorej je reč (na polozenie ktorej otázky treba - navzdory jej nesformulovaniu výslovne - usudzovať najmä z pretrvávajúceho opierania sa dovolateľom o tie výstupy z odbornej literatúry, ktoré názor o existencii aj objektívnej premlčacej doby v tomto prípade popierajú). Pri posudzovaní dovolania primárne podľa jeho obsahu (čl. 11 ods. 1 Základných princípov C. s. p.) a zohľadnení tiež faktoru neuvedenia dovolaním (spisovaným osobou disponujúcou zákonom požadovanou odbornosťou, tu por. i odsek 3 vyššie spomínaného článku) žiadneho rozhodnutia najvyššieho súdu majúceho zastupovať jeho ustálenú judikatúru (od ktorej sa mal odvolací súd v tejto veci odchyliť) a tým skôr nie viacerých takýchto rozhodnutí (nasvedčujúcich stavu rozdielnosti rozhodovacej praxe dovolacieho súdu) je namieste tiež konštatovanie, že dovolaním sa tu v skutočnosti namieta dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. (doterajšie nevyriešenie položenej právnej otázky, resp. žiadnej zo súvisiacich právnych otázok rozhodovacou praxou dovolacieho súdu). Nemôže byť napokon sporu ani o tom, že dovolaním prinášané právne otázky sú takými otázkami, na ktorých vyriešení záviselo rozhodnutie odvolacieho (a inak tiež prvoinštančného) súdu v tejto veci.“*

29. Vychádzajúc z citovanej časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že právny názor najvyššieho súdu o prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP v danej veci je zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a z ústavného hľadiska ho možno považovať za udržateľný. V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia totiž najvyšší súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré považoval dovolanie žalobcu podľa § 421 písm. b) CSP za prípustné s prihliadnutím na potrebu uprednostniť obsahové posúdenie podaného dovolania (čl. 11 ods. 1 základných princípov CSP) pred jeho formalistickým posúdením. Záver najvyššieho súdu, ktorý (na základe logickej argumentácie) vzhliadol prípustnosť dovolania v jednom z dovolateľom označených dovolacích dôvodov, čo mu umožnilo preskúmať podstatu dovolacej argumentácie žalobcu, a tým aj správnosť právnych názorov súdov nižšej inštalácie v (pre danú vec) kľúčovej právnej otázke (premlčania), tak podľa názoru ústavného súdu nemohol viesť k porušeniu práv sťažovateľky (ako protistrany dovolateľa, pozn.) podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

30. Vo vzťahu k druhému okruhu výhrad sťažovateľky, že najvyšší súd svoje rozhodnutie v časti týkajúcej sa otázky premlčania nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom dostatočne neodôvodnil, považuje ústavný súd za potrebné citovať relevantné časti napadnutého uznesenia. Najvyšší súd v napadnutom uznesení v tejto súvislosti tiež uviedol:

*„19. Právnym východiskom k riešeniu nastolenej otázky (otázok) je, že ZoZŠ obsahuje výslovnú úpravu oboch ním predpokladaných premlčacích dôb (subjektívnej trojročnej aj objektívnej desaťročnej) len u škôd spôsobených nezákonnými rozhodnutiami (§ 22 ods. 1 a 2 zákona) a okrem toho úpravu osobitných premlčacích dôb u škôd spôsobených rozhodnutiami o väzbe a treste, resp. aj u regresných nárokov (§§ 23 a 24 ZoZŠ), na škody spôsobené nesprávnym úradným postupom (o akú má ísť aj v prejednávanej veci) však možno vziať (bez ďalšieho) len tú časť rozhodnej úpravy, podľa ktorej právo na náhradu škody podľa tohto zákona sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode (§ 22 ods. 1 veta prvá ZoZŠ). Pri takejto úprave a za stavu evidentnej nepoužiteľnosti pravidla podporného použitia Občianskeho zákonníka, dopadajúceho iba na prípady neustanovenia zodpovednostným zákonom inak (§ 20 ZoZŠ), keďže ZoZŠ tu (nech aj len čiastočne) inak ustanovuje, potom je namieste otázka, či nedostatok výslovnej úpravy objektívnej desaťročnej premlčacej doby v prípade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je naozaj medzerou v zákone (vyplniteľnou interpretačne tak, ako o tom hovorí nižšími súdmi zmieňovaný nález ústavného súdu, v takom prípade však samozrejme len za podmienky poskytnutia uspokojivých odpovedí na všetky v príslušnom kontexte do úvahy prichádzajúce otázky), alebo tu naopak ide o zámer zákonodarcu.“*

31. Ďalej najvyšší súd argumentoval takto:

*„20. Pri záujme na korektnom zodpovedaní tejto otázky podľa názoru dovolacieho súdu nemožno prehliadať to, že I. aj moment začatia plynutia subjektívnej trojročnej premlčacej doby u práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím je v zákone ustanovený ako výnimka z pravidla rozhodnosti momentu nadobudnutia poškodeným vedomosti o škode (§ 22 ods. 1 veta druhá v spojení s § 4 ZoZŠ) a že II. ustanovenie § 22 ods. 2 zodpovednostného zákona viaže začiatok plynutia objektívnej*

*desaťročnej premlčacej doby na deň doručenia (oznámenia) nezákonného rozhodnutia (ktorým ale notárska zápisnica bez ohľadu na pojatie do nej vyhlásení principiálne umožňujúcich jej exekvovateľnosť nie je, odhliadajúc na tomto mieste od toho, že v tomto prípade nie je splnený ani predpoklad osobitného procesného postupu doručovania či oznamovania, vlastný výlučne výsledkom rozhodovacej činnosti štátnych orgánov či iných osôb, na ktoré bol prenesený výkon verejnej moci, nie však aj listinám spisovaným - tak ako aj v tejto konkrétnej veci - notármi na základe požiadavky dlžníkov a bez prítomnosti či úpravy spôsobu upovedomovania o takomto právnom úkone aj veriteľov - ktorí spravidla neskôr vystupujú v pozícii oprávnených v exekučných konaniach sledujúcich vymozenie pohľadávky urobenej predmetom notárskej zápisnice).*

*21. Ak by mali byť zohľadnené aj tieto skutočnosti, ústavným súdom ponúkaná možnosť analogického vztiahnutia úpravy z ustanovenia § 22 ods. 2 ZoZŠ aj na prípady škôd spôsobených nesprávnym úradným postupom by si vyžadovala také vyplnenie medzery v práve (podľa dovolacieho súdu len domnelej), pri ktorom by došlo nielen k naviazaniu začiatku plynutia objektívnej desaťročnej premlčacej doby na doručenie poškodenému listiny nepovažovateľnej za rozhodnutie a preto (výkladom a contrario) spadajúcej do pojmového vymedzenia nesprávneho úradného postupu (tu por. rozsudky najvyššieho súdu vo veciach sp. zn. 4 Cdo 60/2003 a 6 Cdo 115/2010), ale v rámci ktorého by boli objektívne uspokojivo zodpovedané tiež otázky, a/ aký (a či vôbec nejaký) je právny podklad doručovania (oznamovania) listiny, o ktorej je reč, poškodenému (pokiaľ obsahom listiny má byť vyhlásenie tretej od poškodeného odchyľnej - osoby) a b/ (za predpokladu splnenia podmienky existencie práve spomínaného právneho podkladu doručovania poškodenému) kedy k doručeniu zakladajúcemu účinky začatia plynutia premlčacej doby podľa § 22 ods. 2 ZoZŠ prišlo.*

*22. Pretože však dovolaciemu súdu nie je známy žiaden právny podklad doručovania (oznamovania) notárskej zápisnice obsahujúcej vyhlásenia dlžníka o právnom záväzku a jeho súhlase s vykonateľnosťou notárskej zápisnice veriteľovi (potenciálnemu poškodenému), nemôže byť naplnená ani podmienka preklenutia nedostatku úpravy objektívnej desaťročnej premlčacej doby u práva na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom analogickým použitím úpravy dopadajúcej na prípady zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím...*

23. *Ak nižšie súdy problém nastolený i dovolaním neposudzovali aj z tohto uhla pohľadu, založenie ich rozhodnutí vyznievajúcich v neprospech žalobcu výlučne na závere o márnom uplynutí objektívnej desaťročnej premlčacej doby bolo výsledkom nesprávneho (nedostatočne úplného) právneho posúdenia veci a ako také predčasným.*“

32. Ústavný súd v kontexte označenej námietky sťažovateľky považuje v prvom rade za dôležité zdôrazniť, že podľa § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov najvyšší súd dbá o jednotný výklad a jednotné používanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov vlastnou rozhodovacou činnosťou a tým, že prijíma stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov a zverejňuje právoplatné súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

33. V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že právny názor najvyššieho súdu vyslovený v jeho napadnutom uznesení bol 10. júla 2019 publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3/2019. Výlučnou úlohou ústavného súdu v posudzovanej veci tak bolo posúdiť ústavnú akceptovateľnosť vysloveného právneho názoru najvyššieho súdu v kontexte namietaného porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej

práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to aj s prihliadnutím na závery ústavného súdu vyslovené v náleze sp. zn. I. ÚS 430/2011 z 18. januára 2012, na ktorý sťažovateľka poukázala v ústavnej sťažnosti.

34. K právnym záverom vysloveným v náleze ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 430/2011 z 18. januára 2012 je potrebné uviesť, že v danom prípade ústavný súd posudzoval, či právny záver vyslovený všeobecným súdom o premlčaní nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom podľa § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka v objektívnej trojročnej premlčacej dobe možno považovať za ústavne akceptovateľný, a dospel k záveru: *„pokiaľ je premlčanie práva na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom zákonom o zodpovednosti za škodu upravené, nie sú splnené predpoklady na použitie všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. Preto bolo podľa názoru ústavného súdu v danej veci potrebné posudzovať trvanie objektívnej premlčacej doby na náhradu škody, ktorá vznikla z nesprávneho úradného postupu, podľa ustanovení § 22 ods. 1 a 2 zákona o zodpovednosti za škodu, ktorý síce explicitne jej dĺžku nestanovuje, uvedení medzeru je však možné vyplniť analógiou.“* Ústavný súd dodáva, že v označenej veci bolo rozhodnou (t. j. vo vzťahu k posúdeniu veci relevantnou) skutočnosťou aj to, že nesprávny úradný postup spočíval v postupe katastrálneho odboru Okresného úradu Bratislava II, ktorý vyústil do rozhodnutia o zamietnutí návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.

35. V teraz posudzovanom prípade sťažovateľky ide o zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, ktorým bol postup notára pri spísaní notárskej zápisnice o poskytnutí pôžičky, ktorá (ako vyplýva z následného rozhodnutia exekučného súdu) nebola vykonateľným exekučným titulom v dôsledku nesplnenia materiálnych a formálnych podmienok vykonateľnosti ustanovených zákonom. V danej veci teda výsledkom namietaného nesprávneho úradného postupu nebolo rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré by bolo potrebné účastníkom (resp. dotknutým subjektom) doručovať. Najvyšší súd túto skutočnosť vo veci sťažovateľky považoval za relevantnú, keď v napadnutom uznesení dôvodil aj predčasnosťou rozhodnutí nižších súdov v dôsledku toho, že sa vôbec nezaoberali týmito otázkami: *„a/ aký (a či vôbec nejaký) je právny podklad doručovania*

*(oznamovania) listiny, o ktorej je reč, poškodenému (pokiaľ obsahom listiny má byť vyhlásenie tretej od poškodeného odchylnej - osoby) a b/ (za predpokladu splnenia podmienky existencie práve spomínaného právneho podkladu doručovania poškodenému) kedy k doručeniu zakladajúcemu účinky začatia plynutia premlčacej doby podľa § 22 ods. 2 ZoZŠ prišlo.*“ Vzhľadom na to podľa názoru ústavného súdu nemožno právne závery najvyššieho súdu vyslovené v napadnutom uznesení považovať za nepreskúmateľné alebo arbitrárne. Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva dostatok právne relevantných argumentov odôvodňujúcich ním prijaté rozhodnutie. Najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné zákonné ustanovenia podstatné pre posúdenie konkrétnej veci interpretoval a aplikoval ústavne akceptovateľným spôsobom, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné.

36. Nad rámec už uvedeného ústavný súd dodáva, že vo svojej (v porovnaní so sťažovateľkou označeným nálezom, pozn.) novšej judikatúre už vyslovil právny názor (vychádzajúc aj z ustálenej súdnej praxe, pozn.) stotožniteľný s právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v napadnutom uznesení, keď uviedol, že „je zrejmé (v režime zákona o zodpovednosti za škodu, pozn.), že pri nárokoch zo zodpovednosti za nesprávny úradný postup sa uplatňuje iba jediná, a to subjektívna premlčacia doba podľa § 22 ods. 1 zákona o zodpovednosti štátu za škodu“ (II. ÚS 96/2016), resp. takýto právny názor vyslovený všeobecnými súdmi považoval za ústavne akceptovateľný (II. ÚS 907/2016). Aj vzhľadom na uvedené nie je argumentácia sťažovateľky, ktorá namieta nesprávnosť právneho názoru najvyššieho súdu v otázke existencie či neexistencie objektívnej premlčacej doby v prípade nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia.

37. Sumarizujúc už vyslovené čiastkové závery, ústavný súd konštatuje, že postupom a napadnutým uznesením najvyššieho súdu nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani jej práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto jej ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

38. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v tejto veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2019

Miroslav DURÍŠ  
predseda senátu